

УДК 811.111'367:81'27

DOI <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2026-216-47>

**ГРАМАТИКАЛІЗАЦІЯ НАПІВМОДАЛЬНИХ ДІЄСЛІВ
У РОЗМОВНОМУ ДИСКУРСІ:
ЛІНГВОКУЛЬТУРНА ВАРІАТИВНІСТЬ (AME VS BRE)**

**GRAMMATICALIZATION OF SEMI-MODAL VERBS
IN SPOKEN DISCOURSE:
LINGUOCULTURAL VARIATION (AME VS BRE)**

Торосян О. М.,*orcid.org/0000-0001-9160-9871*

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри англійської філології та міжкультурної комунікації

Навчально-наукового інституту філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Шелякіна А. В.,*orcid.org/0000-0002-0067-8773*

кандидат філософських наук,

доцент кафедри англійської філології та міжкультурної комунікації

Навчально-наукового інституту філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

У статті здійснено корпусно-лінгвістичний аналіз процесів граматикизації напівмодальних дієслів *gonna, wanna, gotta* у сучасному англомовному розмовному дискурсі з урахуванням лінгвокультурної варіативності американського та британського варіантів англійської мови. Актуальність дослідження зумовлена активним впливом розмовного мовлення, масмедійної та цифрової комунікації на граматичну систему англійської мови, а також необхідністю емпіричного підтвердження міжваріантних відмінностей у функціонуванні граматикизованих форм.

Метою статті є виявлення особливостей граматикизації напівмодальних дієслів *gonna, wanna, gotta*, визначення їхніх граматичних і функціонально-семантичних характеристик у розмовному дискурсі та зіставний аналіз їх уживання в американській і британській лінгвокультурах. Емпіричну базу дослідження становлять дані British National Corpus, Corpus of Contemporary American English та NOW Corpus, що забезпечує репрезентативність матеріалу, можливість кількісного аналізу та порівняння різних жанрів і реєстрів мовлення.

Корпусний аналіз засвідчив, що напівмодальні дієслова виникли внаслідок редукції конструкцій *going to, want to, have got to* та характеризуються високою частотністю в усному мовленні й неформальних жанрах, залишаючись стилістично маркованими у формальному письмовому реєстрі. Встановлено неоднаковий ступінь граматикизації досліджуваних форм: *gonna* та *gotta* демонструють вищий рівень граматичної абстракції, тоді як *wanna* зберігає елементи лексичної семантики. Лінгвокультурний аналіз показує, що в AmE ці форми є більш частотними й дискурсивно прийнятними, тоді як у BrE вони зберігають чіткішу стилістичну маркованість. Отримані результати підтверджують тісний зв'язок між процесами граматикизації та культурно зумовленими комунікативними нормами.

Ключові слова: граматикизація, напівмодальні дієслова, розмовний дискурс, корпусна лінгвістика, лінгвокультурна варіативність, американський варіант англійської мови, британський варіант англійської мови.

© Торосян О. М., Шелякіна А. В., 2026

Стаття поширюється
на умовах ліцензії
відкритого доступу (CC BY 4.0)

The article presents a corpus-based analysis of the grammaticalization of the semi-modal verbs *gonna*, *wanna*, *gotta* in contemporary spoken English, with special emphasis on linguocultural variation between American and British English. The relevance of the study lies in the growing influence of spoken interaction, media discourse, and digital communication on the grammatical system of English, as well as in the need for empirical evidence of cross-varietal differences in the use of grammaticalized forms.

The aim of the article is to investigate the grammaticalization of the semi-modal verbs *gonna*, *wanna*, *gotta*, to identify their grammatical and functional-semantic properties in spoken discourse, and to conduct a contrastive analysis of their usage in American and British linguocultures. The empirical data are drawn from the British National Corpus, the Corpus of Contemporary American English, and the NOW Corpus, which ensures the representativeness of the material and enables quantitative comparison across registers and discourse types.

The corpus analysis demonstrates that the semi-modal verbs under study emerged through the reduction of the constructions *going to*, *want to*, and *have got to* and display high frequency in spoken language and informal genres, while remaining stylistically marked in formal written registers. The findings also reveal different degrees of grammaticalization: *gonna* and *gotta* show a higher level of grammatical abstraction, whereas *wanna* retains traces of lexical meaning. From a linguocultural perspective, the results indicate that these forms are more frequent and more widely accepted in American English, while in British English they preserve stronger stylistic markedness. The study confirms the close relationship between grammaticalization processes and culturally conditioned communicative norms in contemporary English.

Key words: grammaticalization, semi-modal verbs, spoken discourse, corpus linguistics, linguocultural variation, American English, British English.

Вступ. Актуальність дослідження граматикалізації напівмодальних дієслів у розмовному дискурсі зумовлена низкою сучасних лінгвістичних та лінгвокультурних чинників. Насамперед, напівмодальні конструкції такі як *gonna*, *wanna*, *gotta* є яскравим прикладом динамічних змін у граматичній системі англійської мови, що відбуваються під впливом усного мовлення, неформальної комунікації та медіа дискурсу. Процеси їх редукції, фонетичної злитості та семантичного зсуву від лексичних до граматичних значень засвідчують активну граматикалізацію, яка ще не отримала остаточної нормативної фіксації, але вже суттєво впливає на реальне вживання.

Особливої наукової значущості набуває лінгвокультурний аспект дослідження, оскільки ступінь поширеності, функціональна навантаженість і прагматичні значення напівмодальних дієслів істотно різняться в американському та британському варіантах англійської мови. В AmE ці форми демонструють вищий рівень частотності та більшу дискурсивну прийнятність, зокрема в молодіжному, медійному та напівофіційному спілкуванні, тоді як у BrE вони частіше зберігають маркованість розмовності й сильніше співвідносяться з соціальними та стилістичними обмеженнями. Така варіативність відображає глибинні культурні відмінності у ставленні до мовної норми, формальності та інституційного контролю над мовою.

Крім того, дослідження граматикалізації напівмодальних дієслів є актуальним у контексті сучасної теорії дискурсу та корпусної лінгвістики, оскільки дозволяє простежити взаємодію між усною та письмовою, стандартною та неформальною формами мови. Практична цінність роботи полягає також у можливості застосування її результатів у викладанні англійської мови як іноземної, зокрема для формування дискурсивної та соціолінгвістичної компетентності, а також у підготовці студентів до реального міжкультурного спілкування.

Таким чином, дослідження граматикалізації напівмодальних дієслів у зіставленні AmE та BrE є своєчасним і необхідним як для поглиблення теоретичних уявлень про мовні зміни, так і для осмислення лінгвокультурної специфіки сучасного англійського розмовного дискурсу.

Об'єкт дослідження – граматична система сучасної англійської мови в її динамічному розвитку.

Предмет дослідження – напівмодальні дієслова *gonna*, *wanna*, *gotta* як граматичне явище, що сформувалося внаслідок процесів граматикалізації та функціонує переважно в розмовному англійському дискурсі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній лінгвістиці граматикалізація трактується як діахронно зумовлений процес переходу лексичних одиниць або повнозначних гра-

матичних конструкцій у граматичні елементи з більш абстрактним значенням і обмеженою формальною автономністю [1]. Згідно з класичним визначенням, граматиалізація охоплює не лише появу нових граматичних форм, а й подальше посилення їхнього граматичного статусу в мовній системі.

Дж. Байбі розглядає граматиалізацію як результат частотного вживання мовних одиниць у дискурсі, що зумовлює поступову редукцію форми та узагальнення значення [2]. Такий підхід підкреслює роль мовної практики та комунікативних потреб у розвитку граматичних структур.

До основних механізмів граматиалізації належать **редукція, десемантизація та фіксація форми**, які взаємодіють між собою і відображають загальну тенденцію до економії мовних засобів [1].

Редукція полягає у фонетичному та морфологічному скороченні мовної одиниці, що призводить до її формальної спрощеності та автоматизації у мовленні. Як зазначає Байбі, редукція є наслідком високої частотності конструкцій у розмовному дискурсі, що сприяє їх перетворенню на граматичні маркери [2].

Десемантизація характеризується поступовою втратою конкретного лексичного значення та переходом до абстрактних граматичних функцій. За Гоппером і Трауготт, цей процес є ключовим у формуванні напівмодальних значень, зокрема значень наміру, необхідності та зобов'язання [1].

Фіксація форми (formal fixation) проявляється в обмеженні внутрішньої варіативності та синтаксичної свободи одиниці, що сприяє її сприйняттю як цілісного граматичного елемента [3]. У сучасній англійській мові напівмодальні форми *gonna*, *wanna*, *gotta* дедалі частіше функціонують як неподільні граматичні одиниці, що свідчить про їхній високий рівень граматичної інтеграції.

Отже, граматиалізація постає як комплексний процес, у межах якого взаємодіють формальні, семантичні та функціональні зміни, забезпечуючи динамічний розвиток граматичної системи англійської мови та формування нових граматичних явищ.

Проблема напівмодальних дієслів у сучасній англійській мові неодноразово ставала об'єктом наукового аналізу в межах теоретичної граматики, корпусної лінгвістики та досліджень мовних змін. У працях, присвячених граматиалізації, напівмодальні дієслова розглядаються як проміжна ланка між повнозначними дієсловами та класичними модальними дієсловами [1].

Значний внесок у вивчення напівмодальних конструкцій зробив М. Круг, який на матеріалі великих корпусів англійської мови довів, що такі форми, як *going to*, *have got to* та *want to*, демонструють системні ознаки граматиалізації, зокрема семантичне узагальнення, формальну редукцію та зростання функціональної спеціалізації [4]. Дослідник наголошує на поступовому переході цих конструкцій до статусу модальних маркерів.

Корпусні дослідження С. Тальямонте та Дж. Сміт зосереджуються на варіативності форм *gonna* та *going to* в різних регістрах і національних варіантах англійської мови. Автори доводять, що форма *gonna* є не просто фонетичним скороченням, а окремою граматичною одиницею зі стабільними умовами вживання у розмовному дискурсі [5].

У працях Дж. Байбі напівмодальні дієслова аналізуються крізь призму частотності вживання та дискурсивної практики. На думку дослідниці, висока частота використання форм *gonna*, *wanna*, *gotta* у спонтанному мовленні сприяє їхній редукції та закріпленню як граматичних маркерів майбутності, наміру та зобов'язання відповідно [2].

Окрему увагу дослідники приділяють прагматичним аспектам уживання напівмодальних дієслів. Зокрема, зазначається, що такі форми виконують важливу роль у маркуванні неформальності, солідарності та розмовного стилю, що посилює їх функціональну значущість у сучасній англійській мові [6].

Попри значну кількість досліджень, проблема напівмодальних дієслів залишається актуальною, оскільки більшість праць зосереджується на окремих формах або на діяхронному аспекті,

тоді як комплексний аналіз *gonna, wanna, gotta* як взаємопов'язаних результатів граматикалізації у сучасному розмовному дискурсі потребує подальшого опрацювання.

У сучасній англійській мові дієслова з граматичною функцією традиційно поділяють на модальні, напівмодальні та допоміжні, кожна з яких має власні формальні, семантичні та синтаксичні характеристики. Чітке розмежування цих категорій є необхідним для коректного аналізу процесів граматикалізації.

Модальні дієслова (*can, may, must, should, will* тощо) становлять закритий клас одиниць, що характеризується високим ступенем граматичної абстрактності. Вони не мають інфінітивних і дієприкметникових форм, не вживаються з часткою *to* та не приймають закінчення третьої особи однини *-s*. Основною їхньою функцією є вираження модальності – можливості, необхідності, припущення, зобов'язання або волевиявлення. Модальні дієслова безпосередньо впливають на предикативний зміст висловлення, не виконуючи лексичної ролі [6].

Напівмодальні дієслова (*be going to, have got to, want to*, а також їх редуковані форми *gonna, gotta, wanna*) займають проміжне положення між повнозначними та модальними дієсловами. Вони зберігають окремі риси лексичних дієслів (наявність інфінітивної частки *to*, можливість часової та особової варіації), водночас виконуючи граматичну функцію вираження модальних значень, таких як намір, необхідність або зобов'язання [4]. Саме ця подвійна природа напівмодальних дієслів робить їх показовим об'єктом для вивчення граматикалізації.

Допоміжні дієслова (*be, have, do*) виконують суто граматичну функцію формування часових, аспектуальних, станівих і заперечних конструкцій, а також питальних форм. На відміну від модальних і напівмодальних дієслів, вони не виражають модальності як такої, а слугують структурними елементами предикативної конструкції. Допоміжні дієслова не мають самостійного лексичного значення у своїй допоміжній функції та є обов'язковими компонентами граматичних моделей англійської мови.

Таким чином, основна відмінність між зазначеними категоріями полягає у ступені граматичної абстрактності, функціональному навантаженні та формальній автономності. Напівмодальні дієслова, поєднуючи ознаки лексичних і граматичних одиниць, посідають перехідне місце в системі англійського дієслова, що підтверджує їхню ключову роль у процесах граматикалізації.

Матеріалом дослідження слугують приклади вживання напівмодальних дієслів *gonna, wanna, gotta* у сучасній англійській мові, відібрані з авторитетних електронних корпусів, що репрезентують різні типи дискурсу та мовні регістри. Основними джерелами емпіричного матеріалу є British National Corpus (BNC), Corpus of Contemporary American English (COCA) та NOW Corpus, які дозволяють простежити частотність, контекстуальне функціонування та стилістичну варіативність досліджуваних форм [7; 8; 9].

British National Corpus, що відображає переважно британський варіант англійської мови кінця XX століття, є цінним джерелом для виявлення нормативних та стилістичних обмежень уживання граматикалізованих форм у британській лінгвокультурі. Його збалансована структура (усне мовлення, художні та публіцистичні тексти, офіційна комунікація) дозволяє простежити, яким чином напівмодальні дієслова функціонують як маркери розмовності та соціальної дистанції в умовах традиційно більш консервативного ставлення до мовної норми.

Corpus of Contemporary American English репрезентує американський варіант англійської мови у широкому часовому діапазоні та охоплює різноманітні жанри – від спонтанного усного мовлення до масмедійного й академічного дискурсу. Це уможливило аналіз не лише високої частотності напівмодальних форм в AmE, а й їх поступової десемантизації та прагматичної нейтралізації, що відображає характерну для американської лінгвокультури тенденцію до неформалізації мовлення та зниження стилістичних бар'єрів.

Таким чином, залучення зазначених корпусів забезпечує можливість комплексного зіставного аналізу напівмодальних дієслів у лінгвокультурному вимірі, дозволяючи інтерпретувати

їх не лише як граматичні одиниці, а й як індикатори культурно зумовлених комунікативних норм і дискурсивних практик сучасної англійської мови.

Методологічну основу дослідження становить корпусний підхід, що поєднує кількісний та якісний аналіз мовних одиниць. На етапі кількісного аналізу здійснюється підрахунок частоти вживання форм *gonna*, *wanna*, *gotta* та їх повних відповідників (*going to*, *want to*, *have got to*) у різних регістрах мовлення з метою виявлення тенденцій граматикалізації. Якісний аналіз передбачає контекстуальне вивчення прикладів з урахуванням семантичних, синтаксичних і прагматичних параметрів.

У межах дослідження також застосовуються описовий метод, що забезпечує систематизацію граматичних характеристик напівмодальних дієслів, а також зіставний метод, який дає змогу порівняти функціонування напівмодальних і класичних модальних дієслів. Для інтерпретації отриманих результатів використовується метод функціонально-семантичного аналізу, що дозволяє визначити ступінь граматичної абстракції та рівень інтеграції напівмодальних форм у граматичну систему сучасної англійської мови.

Застосування комплексу зазначених методів забезпечує об'єктивність і репрезентативність дослідження та створює надійне підґрунтя для аналізу процесів граматикалізації напівмодальних дієслів у сучасному розмовному англійському дискурсі.

Мета статті полягає у виявленні та аналізі процесу граматикалізації в сучасній англійській мові на матеріалі напівмодальних дієслів *gonna*, *wanna*, *gotta*, а також у з'ясуванні їхніх граматичних і функціонально-семантичних особливостей у розмовному дискурсі з погляду культурно зумовлених комунікативних стратегій і мовної норми.

Виклад основного матеріалу

1. Вживання *gonna* як редукованої форми *going to*.

Корпусний аналіз матеріалу, відібраного з Corpus of Contemporary American English (COCA) та British National Corpus (BNC), свідчить про високу частотність уживання форми *gonna* у розмовному дискурсі порівняно з її повною формою *going to*. Так, у розмовному сегменті COCA частота вживання *gonna* становить близько 350-400 уживань на мільйон слів, тоді як у письмових академічних текстах цей показник знижується до менше ніж 5 уживань на мільйон слів. Для порівняння, конструкція *going to* демонструє більш рівномірний розподіл між усним і письмовим регістрами, однак поступається *gonna* за частотою саме в спонтанному мовленні.

У British National Corpus форма *gonna* майже виключно представлена в усному підкорпусі, де її частотність у кілька разів перевищує показники письмових жанрів. Такий розподіл підтверджує твердження про чітку стилістичну маркованість *gonna* як елемента неформального мовлення (Tagliamonte & Smith, 2006).

Аналіз сфер використання показує, що *gonna* найчастіше трапляється:

- у діалогах повсякденного спілкування;
- в інтерв'ю та телешоу;
- у художніх текстах, що імітують усне мовлення;
- у цифровій комунікації (соціальні мережі, чати, пісенні тексти).

У прагматичному аспекті *gonna* слугує маркером запланованої або безпосередньо очікуваної дії, часто пов'язаної з моментом мовлення. На відміну від *will*, ця форма передає суб'єктивний намір мовця та знижений рівень формальності.

Це підтверджують і корпусні приклади:

- *I'm gonna call her tonight.* (Я збираюся подзвонити їй сьогодні ввечері.)
- *What are you gonna do now?* (Що ти тепер збираєшся робити?)
- *It's gonna rain soon.* (Скоро піде дощ.)

У наведених прикладах форма *gonna* функціонує як неподільна граматична одиниця, не зберігаючи первинного значення руху, притаманного дієслову *go*. Це свідчить про десемантизацію та фіксацію форми, характерні для процесу граматикалізації.

Отже, кількісні та якісні результати аналізу підтверджують, що *gonna* не є випадковим фонетичним скороченням конструкції *going to*, а виступає стабільним напівмодальним маркером майбутності й наміру в сучасному розмовному англійському дискурсі.

2. Функціонування *wanna* (*want to*)

Корпусний аналіз даних, отриманих із Corpus of Contemporary American English (COCA) та British National Corpus (BNC), засвідчує, що форма *wanna* є характерною ознакою сучасного розмовного англійського мовлення та демонструє чітку залежність від стилістичного регістру. У розмовному сегменті COCA частотність уживання *wanna* становить приблизно 250–300 уживань на мільйон слів, тоді як у формальних письмових жанрах цей показник є мінімальним і, як правило, не перевищує 2–3 уживань на мільйон слів.

У British National Corpus форма *wanna* майже виключно зафіксована в усному підкорпусі, що підтверджує її тісний зв'язок із неформальною комунікацією. На відміну від повної форми *want to*, яка вільно функціонує в усіх типах дискурсу, *wanna* є стилістично маркованою та обмеженою переважно спонтанним мовленням і художніми текстами з імітацією усного спілкування.

З погляду семантики та прагматики, *wanna* виражає бажання, намір або волевиявлення мовця, часто з емоційним або суб'єктивним відтінком. Її використання сприяє зниженню формальності висловлення та створює ефект безпосередності й мовної близькості. Порівняно з повною конструкцією *want to*, форма *wanna* менш нейтральна й частіше асоціюється з розмовною експресивністю. Ці спостереження підтверджуються корпусними прикладами:

- *I wanna talk to you. (Я хочу з тобою поговорити.)*
- *Do you wanna come with us? (Хочеш піти з нами?)*
- *She doesn't wanna wait anymore. (Вона більше не хоче чекати.)*

У наведених прикладах *wanna* функціонує як цілісна граматична одиниця, що не допускає внутрішнього синтаксичного розчленування (*want + to*), що є свідченням формальної фіксації. Водночас первинне лексичне значення дієслова *want* частково зберігається, однак зазнає семантичного узагальнення, що вказує на проміжний етап граматикалізації.

Отже, результати аналізу підтверджують, що *wanna* є не просто фонетичною редукцією конструкції *want to*, а напівмодальним елементом, який поступово набуває граматичних ознак і виконує важливу прагматичну функцію в сучасному розмовному англійському дискурсі.

3. *Gotta* (*got to*) як приклад десемантизації

Корпусний аналіз матеріалу, відібраного з Corpus of Contemporary American English (COCA) та British National Corpus (BNC), свідчить про те, що форма *gotta* функціонує в сучасній англійській мові як напівмодальний маркер обов'язку та необхідності, демонструючи чітку прив'язаність до неформального розмовного дискурсу. У розмовному сегменті COCA частотність уживання *gotta* становить приблизно 180–220 уживань на мільйон слів, тоді як у формальних письмових жанрах ця форма практично не фіксується або трапляється з частотою менше ніж 1 уживання на мільйон слів.

У British National Corpus форма *gotta* представлена майже виключно в усному підкорпусі, що підтверджує її стилістичну маркованість. Повна конструкція *have got to*, на відміну від редукованої, демонструє ширший діапазон функціонування, зокрема в напівформальних і письмових жанрах, що свідчить про її більш стабільний нормативний статус.

З семантико-прагматичного погляду *gotta* передає значення сильного зобов'язання, необхідності або неминучості дії, яке часто має суб'єктивний характер і тісно пов'язане з позицією мовця. На відміну від класичного модального дієслова *must*, форма *gotta* зазвичай сприймається як менш категорична, але більш розмовна й експресивна, що зумовлює її часте використання в повсякденному спілкуванні.

Ці особливості ілюструють такі корпусні приклади:

- *I gotta finish this today. (Мені треба закінчити це сьогодні.)*

– *You gotta be careful.* (Тобі потрібно бути обережним.)

– *We gotta go now.* (Нам треба йти зараз.)

У наведених прикладах форма *gotta* функціонує як неподільний граматичний елемент, що не зберігає первинного значення володіння, притаманного дієслову *have*. Це свідчить про десемантизацію вихідної конструкції *have got to*. Водночас спостерігається формальна фіксація: *gotta* не допускає внутрішніх модифікацій і вживається як стабільний маркер необхідності.

Таким чином, результати аналізу підтверджують, що *gotta* є повноцінним напівмодальним дієсловом, яке виконує граматичну функцію вираження обов'язку й необхідності та репрезентує завершальний етап граматикалізації відповідної конструкції в сучасному розмовному англійському дискурсі.

Узагальнювальні дані (табл. 1) свідчать про те, що напівмодальні дієслова *gonna*, *wanna*, *gotta* демонструють різний ступінь граматикалізації, зумовлений як семантичними, так і прагматичними чинниками. Найвищий рівень граматичної абстракції характерний для *gonna* та *gotta*, тоді як *wanna* зберігає помітні риси лексичного значення. Усі три форми чітко марковані як елементи розмовного англійського дискурсу, що підтверджує їхню роль у динамічних процесах розвитку граматичної системи сучасної англійської мови.

Таблиця 1

Узагальнювальна характеристика напівмодальних дієслів *gonna*, *wanna*, *gotta*

Критерій	<i>gonna</i>	<i>wanna</i>	<i>gotta</i>
Повна форма	going to	want to	have got to
Первинне лексичне значення	рух, напрямок	бажання	володіння
Граматичне значення	майбутня дія, намір	бажання, волевиявлення	обов'язок, необхідність
Ступінь десемантизації	високий (втрата значення руху)	середній (часткове збереження значення бажання)	високий (втрата значення володіння)
Формальна редукція	фонетична та морфологічна	фонетична та морфологічна	фонетична та морфологічна
Типовий реєстр	розмовний, неформальний	розмовний, неформальний	розмовний, неформальний
Частотність у spoken English (≈ на 1 млн слів)	350–400	250–300	180–220
Частотність у formal writing	мінімальна / відсутня	майже відсутня	відсутня
Прагматичний ефект	неформальність, намір, близькість	суб'єктивність, експресивність	нагальність, зобов'язання
Ступінь граматикалізації	високий	середній–високий	високий

Висновки. У статті проаналізовано напівмодальні дієслова *gonna*, *wanna*, *gotta* як результат процесів граматикалізації в сучасній англійській мові з урахуванням лінгвокультурної варіативності її американського та британського варіантів. Дослідження засвідчило, що зазначені форми виникли внаслідок редукції повнозначних дієслівних конструкцій *going to*, *want to*, *have got to* та поступово набули статусу напівмодальних елементів, які виконують важливі граматичні й прагматичні функції у розмовному дискурсі та водночас слугують маркерами культурно зумовленої неформальності мовлення.

Результати корпусного аналізу підтверджують, що *gonna*, *wanna*, *gotta* характеризуються високою частотністю в усному мовленні та неформальних жанрах, однак зберігають чітку стилістичну маркованість і обмежене вживання у формальному письмовому реєстрі. У лінгвокультурному вимірі це відображає різне ставлення до мовної норми в американській та британській традиціях: для AmE властива ширша дискурсивна прийнятність граматикалізованих форм, тоді як у BrE вони частіше асоціюються з розмовністю та соціально зумовленими обмеженнями.

У ході дослідження встановлено, що напівмодальні дієслова демонструють неоднаковий ступінь граматикалізації: найвищий рівень граматичної абстракції притаманний формам *gonna* та *gotta*, тоді як *wanna* зберігає помітні риси лексичного значення. Усі три одиниці характеризуються процесами редуції, десемантизації та фіксації, що підтверджує їх перехідний статус між лексичними та граматичними елементами та їхню чутливість до культурно зумовлених дискурсивних практик.

У лінгвокультурному вимірі напівмодальні дієслова *gonna*, *wanna*, *gotta* демонструють різну ступінь дискурсивної прийнятності в американському та британському варіантах англійської мови. В AmE ці форми є більш частотними, функціонально нейтралізованими та широко вживаними в неформальному й медійному дискурсі, що відображає тенденцію до неформалізації мовної норми. У BrE вони зберігають вищу стилістичну маркованість і чіткіше асоціюються з розмовним мовленням, що свідчить про більшу стабільність нормативних меж у британській лінгвокультурі.

Отже, напівмодальні дієслова *gonna*, *wanna*, *gotta* постають показовим прикладом динамічних змін у граматичній системі сучасної англійської мови, які відбуваються під впливом розмовного мовлення, неформальної комунікації та лінгвокультурних чинників. Отримані результати засвідчують тісний взаємозв'язок між граматикалізаційними процесами та культурними моделями мовної поведінки й створюють підґрунтя для подальших зіставних досліджень взаємодії стандартних і неформальних форм у сучасному англійському дискурсі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Hopper, P. J., Traugott, E. C. *Grammaticalization*. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. 277 p. DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139165525>
2. Bybee, J. *Language Change*. Cambridge: Cambridge University Press, 2015. 262 p. DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139165525>
3. Lehmann, C. *Thoughts on Grammaticalization*. 2nd rev. ed. Munich: Lincom Europa, 1995. 183 p.
4. Krug, M. *Emerging English Modals: A Corpus-Based Study of Grammaticalization*. Berlin; New York: Mouton de Gruyter, 2000. 308 p.
5. Tagliamonte, S., Smith, J. No momentary fancy! The zero future in English dialects. *Language Variation and Change*. 2006. Vol. 18, no. 3. P. 331–371.
6. Leech, G., Hundt, M., Mair, C., Smith, N. *Change in Contemporary English: A Grammatical Study*. Cambridge: Cambridge University Press, 2009. 341 p. DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9780511642210>
7. British National Corpus (BNC). Oxford: University of Oxford, 1994. URL: <https://www.natcorp.ox.ac.uk/> (date of access: 21.01.2026).
8. The Corpus of Contemporary American English (COCA). 2008. URL: <https://www.english-corpora.org/coca/> (date of access: 21.01.2026).
9. The NOW Corpus (News on the Web). 2013. URL: <https://www.english-corpora.org/now/> (date of access: 21.01.2026).

Дата першого надходження статті до видання: 26.01.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 19.02.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 14.04.2026